

Samobójstwo

WANDA SIERADZKA

Samobójstwo

Trzecie piętro —
czwarte, piąte —
parapet okna
byłe prędeż
głową w dół
pod jakimś kątem
skoczyć!...

Samobójstwo

I pogrzebać ból.
Nie ma ludzi! —
desperacja.
Pustka! Wściekłość!
Nie ma Boga!
Świst powietrza —
dom... akacja
z kwieciami bladym,
jak ma trwoga...

Wiara

— — — —
Potem cisza...
Potem spokój...
I już nigdy, nigdzie ja.
Jeszcze tylko serce moje
dawnych burz
tęsknotą drga...

Samobójstwo

(Warszawa, 1942 r.)

¹Nie ma ludzi... — wiersz powstał w getcie warszawskim, do którego autorka trafiła w wieku 17 lat wspólnie z rodzicami; ojciec autorki zmarł w maju 1942 na tyfus. Wiersz był reakcją na wiadomość, że matka autorki została zabrana na Umschlagplatz, czyli miejsce, z którego w tym czasie wyruszały transporty więźniów getta do obozu zagłady w Treblince oraz obozów w dystrykcie lubelskim. Getto warszawskie było zamkniętą dzielnicą, utworzoną jesienią 1940 r. przez nazistów dla odizolowania osób pochodzenia żydowskiego od reszty polskiego społeczeństwa i od dzielnicy niemieckiej. Na niewielkim terytorium stłoczono 460 tys. osób, przesiedlonych z różnych części Warszawy oraz z innych miejscowości wcielonych do III Rzeszy. Z czasem dzielnicę szczelnie zamknięto, nikt nie mógł jej opuścić bez zgody okupacyjnych władz. Zapasy żywności i innych artykułów przywiezione przez przesiedleńców szybko się wyczerpały, a w getcie zaczął panować głód i choroby. Wynikało to z planowej polityki nazistów, którzy ograniczyli dzienną dawkę kalorii do 180 (czyli 10 proc. tego, czego potrzebuje dorosła osoba). Ponad 90 tys. więźniów getta zmarło z głodu i chorób w ciągu pierwszych kilkunastu miesięcy działania getta. 22 lipca 1942 rozpoczęła się tzw. wielka akcja deportacyjna. W ciągu kolejnych dwóch miesięcy mieszkanki i mieszkańcy getta gromadzono na Umschlagplatzu, gdzie oczekiwali od kilku godzin do kilku dni na transport do obozów zagłady. W tym okresie wywieziono 250–300 tys. osób, w tym ponad 50 tys. dzieci, z czego 4 tys. z blisko trzydziestu sierocińców i internatów. Dopiero we wrześniu mieszkańcy getta pozyskali informację, że transporty kończyły się w obozach zagłady ludobójstwem. Wielka akcja zakończyła się 24 września. Na terenie zmniejszonego getta pozostało 60 tys., a kolejna fala deportacji rozpoczęła się w styczniu 1943 r. W międzyczasie żydowskie organizacje oporu pozyskały uzbrojenie, dzięki czemu wszczęły dwa powstania, pierwsze, mniejsze, 18 stycznia, drugie, rozpoczęte 19 kwietnia 1943, trwało do 16 maja. Jeszcze przez kilka miesięcy ostatni ocalańcy ukrywali się wśród gryzów getta. Nieliczni powstańcy, którym udało się uniknąć deportacji, dołączyli do Armii Ludowej lub Armii Krajowej, część także brała udział w powstaniu warszawskim 1944. [przypis edytorski]

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z **Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur**.

Ten utwór jest udostępniony na licencji **Licencja Wolnej Sztuki 1.3.**

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na **Licencji Wolnej Sztuki 1.3.** Fundacja Wolne Lektury zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w **Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur**. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/sieradzka-samobojstwo/>

Tekst opracowany na podstawie: Wanda Sieradzka de Ruig, *Nie płacz kiedy odjadę*, Oficyna Wydawnicza Ziemia, Warszawa 2005.

Wydawca: Fundacja Wolne Lektury

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (www.wolnelektury.pl). Sfinansowano dzięki zrzutce społecznościowej czytelniczek i czytelników Wolnych Lektur.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Maria Świetlik, Paulina Choromańska.

Publikację wsparli i wsparły: Ola Rusiecka, Karolina O, Jerzy Halberszadt, Olimpia Nowicka-Sulla, Marek S. Jezowski, Mateusz Kafłowski, Sebastian Firlik, Patrycja, Magda Bodzan, Kinga Białek, Martyna Drażewska, M.P., Aleksandra Pastusiak-Lepetow, Justyna Radomińska, Jolasia, Jolanta W., Iwona, Paweł Walentynowicz, Michał Woźniak, Barbara Wysocka, Magda Sokółska, Tadeusz Komicz, Jan Zieliński, Zofia Jankiewicz, Anna Klechniowska, Anna Czapliska, Mr Koralgol, Paweł Bysko, Adrian Markowski, Anna Włodarczak, Joanna Cz., Marcin Brudziana, Anna Wysocka, Dorota Bugła, Paweł Łyko, Rafał Ślusarz, Maria Świetlik, Agnieszka Ziątek, Ilona Dynerman, Krzysztof Majer, Wioletta, Piotr Towarek, Piotr Wódecki, Sandra Budziarska, Michalina Ochab, Maria Majewska, Anna Tryfonova, Jan, Krzysztof Szarawarski, Tadeusz Grosik, pIOTRs, PYRKA, Monika, Justyna Duriasz-Bulhak, Jakub Przyłuski, Grzegorz Flieger, RyszardS, Hanna Wroblewska, Sylwia, Anna Szambor, Ola, Karolina Szymaniak, Piotr Apanasowicz, Magdalena Kicińska, Anna Rozenfeld, Krystyna Stein, Ludmiła Wołyńska, Monika Niedzwiecka, Dorota Białas-Niedziela, Jaro, Aleksandra Michalowska, Justyna, Bogdan Kozłowski, Olga K, Krystyna Broda, Beata Koper, Krzysztof Rokicki, bronbron, Ola, Grzegorz Myga, MaKa, Anna DZ, Czyta, Doris, WS, Asia, Łukasz Szczepańczyk, KKZ, Julia P, Pyton, Ewa, Klaudia, Monika Wesołowska, Daniel Dąber, Tomasz Waliński, Dorian, Joanna Korzeniewska, Sasza, Michał Brdak, Tomasz Polechoński.

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Wolne Lektury – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przeznacz 1,5% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Wolne Lektury, KRS 0000070056.

Wspieraj Wolne Lektury i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przeznacz darowiznę na konto: **szczegóły na stronie Fundacji.**